

”Krigsveteraner” Han ble syk etter å ha reist ut for å hjelpe andre. Da han kom hjem igjen, var det ingen som kunne hjelpe ham.

MÅ FÅ HJELP

HERDIS SMINES, mor

Koengen (BA): – Viktigere enn å gi hjemkomne soldater medaljer, er å gi dem hjelp og oppfølging, sier Herdis Smines, mor til en skadet FN-veteran.

– Heldigvis er det et bedre tilbud til hjemkomne soldater i dag enn det var da min sønn Paul kom hjem fra FN-opdrag i 1995, forteller Herdis.

– Men også i dag er det viktig at hjemvendte soldater som sliter med senskader får hjelp og oppfølging.

FORANDRET: Herdis Smines deltok i går på seminar for pårørende til veteraner fra internasjonale operasjoner, som ble arrangert på Bergenhus festningsmuseum.

Her delte hun historien om hvordan hennes sønn ble rammet av posttraumatisk stressyndrom etter å ha kommet hjem fra flere FN-opdrag i utlandet.

– Paul kom hjem som en veldig flink soldat og en veldig dårlig sivilist, fortalte hun.

Hun fortalte tilhørerne om den tidligere så kjærlige trebarnsfaren og samboeren, som etter hjemkomsten fra Bosnia etter hvert ble umulig å bo sammen med.

– **På et tidspunkt forsøkte Paul å ta sitt eget liv. Heldigvis ble han reddet, forteller hans mor.**

HJELP: Paul fikk etter hvert diagnosen posttraumatisk stressyndrom.

– Først var vi veldig glade for å ha fått en diagnose, men det viste seg å være lang vei å gå derfra til å få hjelp, forteller Smines.

– Verken leger eller psykologer hadde hørt om det før. På trykdekantoret og i sosialtjenesten hadde de ingen forståelse for hans tilstand, forsetter hun.

Smines forteller at det var først da de kom i kontakt med det som den gang het FN-veteranenes landsforbund at situasjonen bedret seg.

– **Vi har alt å takke dem for. Det var en lettelse å finne ut at**

VANSKELIG: Herdis Smines sin sønn Paul fikk alvorlig posttraumatisk stressyndrom etter å ha kommet hjem fra FN-opdrag i utlandet. – Til slutt ble hele familien syk. Det var en forferdelig vanskelig situasjon, sier hun.

FOTO: RUNE JOHANSEN

Paul var normal i det unormale, sier hun.

KUNNSKAP: I dag har forsvaret større fokus på å følge opp soldater som kommer hjem fra utenlandsoppdrag.

Ifølge Smines har forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen en stor del av æren for det.

– Hun er selv mor til en veteran, og hun bryr seg virkelig, sier Smines til BA.

I tillegg har både helsevesen og offentlige etater større kunnskap om sykdommer som kan oppstå etter krigsoperasjoner i utlandet.

– **Jeg har i ettertid tenkt på hvordan det må ha følt for Paul. Han ble syk etter å ha reist ut for å hjelpe andre. Da han kom hjem igjen, var det ingen som kunne hjelpe ham, sier Smines.**

CAMILLA FOSSE
camilla.fosse@ba.no

FAKTA

NVIO

■ Norsk veteranforbund for internasjonale operasjoner.

■ En politisk og frivillig organisasjon for militært personell som har deltatt i internasjonale operasjoner, og for deres pårørende.

■ NVIO er det største veteranforbundet i Norge med 7700 med

lemmer og 55 lokallforeninger.

■ Fredag og i går ble det arrangert seminar i Bergen for pårørende til veteraner, med særlig fokus på de pårørendes behov.

■ Seminaret ble åpnet av forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen.

– Flere skilsmisser blant veteraner

Koengen (BA): – Det er en sammenheng mellom hvor mange ganger soldatene har vært utenlands på oppdrag og andelen skilsmisser.

Det sier oberstløytnant Grete Moe Evensen fra Forsvarsstaben til BA.

Hun forteller at Forsvarets personalstab de siste årene har

fokusert mye på hvordan behovene til pårørende kan imøtekommes best mulig, spesielt i de tilfellene der det er barn involvert.

– Blant annet tilbyr vi økonomisk støtte på 6000 kroner i måneden til dem som har barn under tyve år, og der den ene forelderen er i utlandet. Disse

pengene kan for eksempel brukes til renholdshjelp eller hva man måtte ønske, sier hun.

I tillegg tilbyr Forsvaret samlivskurs med fokus på kommunikasjon, som ifølge Moe Evensen har blitt veldig godt mottatt.

– En undersøkelse fra 2006 viste at det var en høyere andel fraskilte både blant kvinner og

menn i Forsvaret sammenlignet med sivile, forteller oberstløytnanten.

– **Vi har foreløpig ikke foretatt en ny undersøkelse etter at disse tiltakene ble iverksatt, men vi har fått mange positive tilbakemeldinger, sier han.**

SKAL HJELPE: Oberstløytnant Grete Moe Evensen.